

یادداشت

استفاده از ظرفیت‌های تولید با صادرات

زهرا اسدی

z.asadi@khorasannews.com

اهمیت بخش خصوصی در اقتصاد، اصلی تأیید شده است از این رو خصوصی سازی و واگذاری اجرای برخی امور به بخش خصوصی از اولویت های سیاست گذاری دولت و نقش این بخش در رشد صادرات غیر نفتی و توسعه اقتصادی محرز و مشخص است.

به اذعان کارشناسان و صاحب نظران، کاهش سهم نفت در بودجه کشور و اهمیت صادرات غیر نفتی همواره مورد تأکید مسئولان و فعالان اقتصادی بوده است چرا که صادرات غیر نفتی از یک طرف نشان دهنده رونق تولید و اشتغال در کشور است و از طرفی دیگر یکی از منابع اصلی تأمین ارز به شمار می رود.

اما آمار صادراتی استان از نقش کم رنگ بخش خصوصی در صادرات استان خبر می دهد، آمارها می گوید که این بخش از برخی دستورالعمل ها و سیاست گذاری ها آسیب دیده و حداقل استانی مانند خراسان شمالی که دارای شرایط اقتصادی خاص است و همچنان در ردیف استان های کمتر برخوردار قرار دارد مورد آسیب قرار گرفته است.

تحلیل گران اقتصادی بر این باورند که تمام کشورهای در حال توسعه با مشکل استفاده نکردن بهینه از ظرفیت های تولید مواجه هستند.

استان ما نیز دارای ظرفیت های تولید بالایی است اما مسائل صادراتی امکان استفاده از بخشی از این ظرفیت ها را کاهش داده است، این در حالی است که گفته می شود تقاضای خارجی به معنای صادرات می تواند ظرفیت های بدون استفاده را به کار بگیرد.

اهداف صادراتی و استفاده از تمام ظرفیت های استان زمانی ممکن می شود که بخش خصوصی در این عرصه فعال تر باشد، حال باید پرسید راهکار رشد صادرات بخش خصوصی در استان چیست و آیا این بخش همچنان باید منتظر راه حل باشد؟

۴ ماه استان ۲۹/۵ میلیون دلار است. هدف گذاری صادراتی استان از گمرک خراسان شمالی برای امسال، ۵۵ میلیون دلار است و اگر چه سهم صادرات محصولات از گمرک استان افزایش داشته اما سهم صادرات این محصولات از دیگر گمرک ها کاهش داشته است. «زمانی» اطلاعاتی را در خصوص وضعیت صادرات استان و بخش خصوصی در اختیارمان قرار می دهد؛ اطلاعاتی که توجه به آن ها از سوی مدیران ارشد استان و وزارتخانه های متبوع می تواند به وضعیت بخش خصوصی در این بخش کمک کند. وی در سخنان خود از صفر شدن سهم صادرات آلومینای خراسان شمالی خبر می دهد؛ خبری که این کارشناس اعلام می کند به دلیل مصرف پودر آلومینا در داخل کشور به لحاظ نیازش اتفاق افتاده و این امر خود موجب کاهش صادرات استان شده است.

وی چند شرکت خصوصی استان را که سهم عمده ای در صادرات این بخش دارند نام می برد و اعلام می کند: سهم این شرکت ها کم و عمده سهم صادراتی استان مربوط به پتروشیمی است و حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد سهم صادراتی استان را دارد.

وی ادامه می دهد: نمودار صادرات استان را میزان صادرات پتروشیمی تغییر می دهد و مثبت و منفی شدن صادرات استان بسیار به عملکرد صادراتی این مجتمع بستگی دارد. به استناد سخنان این کارشناس در سازمان صمت از سال گذشته برخی سیاست ها و دستورالعمل ها موجب کاهش سهم صادرات بخش خصوصی شده و امسال نیز این سهم کاهش یافته است که این امر با پیمان سپاری ارزی و ممنوعیت صادرات برخی محصولات ارتباط دارد.

او نیز به صادرات با کارت بازرگانی دیگر بازرگانان اشاره و اعلام می کند: به دلیل مشکلات صادراتی که وجود دارد تولید کنندگان، محصولات صادراتی خود را به دیگر بازرگانان می فروشند و این کار موجب کاهش این سهم شده است اما این اقدام کمتر انجام می شود.

وی به کاهش صادرات مزرعه سبز خرم به دلیل ممنوعیت صادرات گوجه فرنگی و از دست دادن بازارهای صادراتی این شرکت هم اشاره می کند و می گوید: بزرگ ترین تولید کننده پلاستیک صادراتی استان نیز امسال هیچ صادراتی نداشته و انبار یکی از تولیدکنندگان صادراتی به طور کامل خالی شده است.

وی در پاسخ به این سوال که آیا سازمان برنامه ای برای رشد سهم صادرات بخش خصوصی دارد یا نه؟ می گوید: سیاست گذاری ارزی دولت در بخش صادرات باید اصلاح شود و مشکلات به وزارتخانه اعلام شده است. وی به برنامه اعزام و پذیرش هیئت و اعزام به نمایشگاه ها هم اشاره می کند اما اجرای این برنامه ها را در گرو تخصیص منابع مالی می داند.

۶۶

بخش خصوصی در ۴ ماه ابتدایی امسال تنها ۵۰۰ هزار دلار صادرات داشته که این رقم معادل ۱،۷ درصد از سهم کل صادرات استان است

سوی دیگر در استان بخشی از صادرات به شکل ریالی انجام می شود بنابراین دولت باید تدابیری نیز برای این صادرات ببیند؛ زیرا بیشتر صادرات بخش خصوصی استان به کشورهای عراق، ترکمنستان و افغانستان است.

■ صادرات بخش خصوصی تنها ۵۰۰ هزار دلار

اما زمانی، کارشناس بازرگانی خارجی سازمان صمت خراسان شمالی رقم نگران کننده ای را برای سهم صادرات بخش خصوصی اعلام می

نهند، استرداد مالیاتی آن ها انجام نمی شود و معافیت های مالیاتی آن ها لغو می شود. این کارشناس ادامه می دهد: این فرایند موجب شده صادرکنندگان، صادرات خود را با کارت بازرگانی شخصی ثالث که دارای سابقه بازرگانی نیست، انجام دهند؛ اقدامی که تخلف است اما با کارت بازرگانی یک بار مصرف انجام می شود و این در صادرات بخش خصوصی لحاظ نمی شود و موجب کاهش صادرات این بخش می شود.

محروقی در بخش دیگری از توضیحات خود به عملکرد امدادی گمرک استان اشاره می کند که کارشناسان گمرک طبق این عملکرد به مبدأ صادرات مراجعه می کنند و کارهای لازم را انجام می دهند و این امر صادرات را تسهیل می کند. او می افزاید: اکنون بحث قرنطینه کالا به ویژه در خصوص محصولات کشاورزی مطرح است، اگر اداره قرنطینه عملکردی مشابه داشته باشد، فرایند صادرات محصولاتی که دارای فساد بالا هستند تسهیل و صادرات بخش خصوصی در این بخش راحت تر انجام می شود. وی به نقل از تولیدکنندگان تره بار استان اعلام می کند که اگر این اقدام انجام شود به صادرات محصولات خود اقدام می کنند.

وی اعلام می کند: سال گذشته ۱۰ نفر در بخش خصوصی در صادرات استان سهمیه بودند اما امسال این سهم بسیار کاهش یافته است. از

بخش خصوصی اندک است؛ شاید ۱۵ درصد و شاید حتی سهم این بخش زیر ۱۰ درصد از کل صادرات استان باشد.

وی معتقد است: توازن نداشتن صادرات بخش دولتی و خصوصی در استان با برگشت پذیری و پیمان سپاری ارزی ارتباط دارد و این امر به بدنه صادرات حجه بزرگی وارد کرده است زیرا صادرکنندگان بخش خصوصی مواد اولیه را با نرخ ارز آزاد تهیه می کنند و هنگام بازگشت باید ارز را با نرخ ارزان تر به بانک بدهند تا معادل ریالی آن را دریافت کنند، از این رو صادرکنندگان تمایل دارند ارز حاصل از صادرات خود را در بازار آزاد بفروشند اما دولت برای این اقدام صادرکنندگان مواعی را ایجاد کرده است و صادر کنندگان تا زمانی که پیمان سپاری انجام ندهند، استرداد مالیاتی آن ها انجام نمی شود و معافیت های مالیاتی آن ها لغو می شود.

این کارشناس ادامه می دهد: این فرایند موجب شده صادرکنندگان، صادرات خود را با کارت بازرگانی شخصی ثالث که دارای سابقه بازرگانی نیست، انجام دهند؛ اقدامی که تخلف است اما با کارت بازرگانی یک بار مصرف انجام می شود و این در صادرات بخش خصوصی لحاظ نمی شود و موجب کاهش صادرات این بخش می شود.

محروقی در بخش دیگری از توضیحات خود به

عملکرد امدادی گمرک استان اشاره می کند که کارشناسان گمرک طبق این عملکرد به مبدأ صادرات مراجعه می کنند و کارهای لازم را انجام می دهند و این امر صادرات را تسهیل می کند. او می افزاید: اکنون بحث قرنطینه کالا به ویژه در خصوص محصولات کشاورزی مطرح است، اگر اداره قرنطینه عملکردی مشابه داشته باشد، فرایند صادرات محصولاتی که دارای فساد بالا هستند تسهیل و صادرات بخش خصوصی در این بخش راحت تر انجام می شود. وی به نقل از تولیدکنندگان تره بار استان اعلام می کند که اگر این اقدام انجام شود به صادرات محصولات خود اقدام می کنند.

وی اعلام می کند: سال گذشته ۱۰ نفر در بخش خصوصی در صادرات استان سهمیه بودند اما امسال این سهم بسیار کاهش یافته است. از

اسدی

بنا بر آمار منتشر شده از سوی مسئولان، از ابتدای امسال تا پایان تیر ۲۹/۵ میلیون دلار از محصولات خراسان شمالی به ۱۸ کشور دنیا صادر شده است.

مانند آماری که هر سال از صادرات استان منتشر می شود این بار نیز اعلام شد بیشترین محصولات صادراتی استان مواد پتروشیمی، پلاستیکی، فلزی و مصالح ساختمانی است و حدود ۷۰ درصد این رقم را صادرات محصولات پتروشیمی شامل می شود و بخش دیگر را صنایع بزرگ استان بر عهده دارند و رقم اندکی را محصولات کشاورزی بر عهده گرفته اند و بخش خصوصی تنها ۱/۷ درصد سهم صادراتی استان را دارد.

از سال گذشته که صادر کنندگان بخش خصوصی با بحران و مشکلات متعددی مواجه شدند، مسئولان بخش خصوصی مواردی را مطرح کردند، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان شمالی یکی از این مسئولان است، «صدی» کم توجهی به قوانین بالا بودن سود تسهیلات بانکی، وجود مشکلات مالیاتی به خصوص مالیات بر ارزش افزوده و افزایش نرخ سالانه آن را از مشکلات صادرات بخش خصوصی اعلام می کند.

یکی از صادر کنندگان بخش خصوصی استان که به ذکر نام خود در این گزارش تمایلی ندارد معتقد است: با این که صادرکنندگان از مالیات معاف هستند اما این قانون برای آن ها به درستی اعمال نمی شود. او به نوسانات ارزی سال گذشته که تولیدکنندگان را با مشکل مواجه کرد نیز اشاره و اعلام می کند: تثبیت نرخ ارز مطمئناً در افزایش سهم صادرات بخش خصوصی موثر و این امر از خواسته های صادرکنندگان است.

■ کارت های بازرگانی یک بار مصرف محروقی، کارشناس و مشاور اتاق بازرگانی، صنایع و معادن خراسان شمالی اگر چه از آمار صادرات بخش خصوصی و سهم این بخش در صادرات استان مطمئن نیست اما می گوید: سهم

مجموع مسکونی عمارت

مجتمع ۱۶ واحدی
امکانات کامل
موقعیت ایده آل
واقع در مرکز شهر
واحدهای ۲ خوابه
متراژهای متنوع:

۹۲ ✓
۹۸ ✓
۱۰۵ ✓
۱۱۱ ✓

مجموع عمارت

بجنورد خیابان ۱۷ شهریور جنوبی کوچه شهید علوی (تاقاری)

مهندس راضی

۰۹۱۵۳۸۴۴۴۷۹